

ПРИНЦИПИ ЕКОНОМИЈЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	111					111
II	72					72

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање основних знања о развоју економије, принципима, методима и моделима који се користе у економској науци;
- Стицање знања о функционисању тржишта;
- Стицање основних знања о трошковима предузећа;
- Стицање основних знања о понашању предузећа у различитим тржишним структурама;
- Стицање знања о тржиштима фактора производње и функционалној расподели дохотка;
- Стицање знања о важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине;
- Стицање основних знања о могућностима и начинима мерења резултата друштвене производње;
- Стицање основних знања о улози финансијског система у усклађивању штедње и инвестиција;
- Стицање основних знања о новцу, креирању новца и регулисања количине новца у оптицају;
- Стицање знања о промени вредности новца и промене нивоа цена;
- Стицање основних знања о незапослености као макроекономској варијабли.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: **први**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Економска наука: развој, принципи и методи анализе	21
Понуда, тражња и функционисање тржишта	33
Трошкови производње	18
Тржишне структуре и понашање предузећа	24
Тржишта фактора производње и функционална расподела доходака	15

Разред: **други**

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Макроекономија: теорија, анализа и политика	8
Систем националних рачуна	16
Финансијски систем	18
Новац у макроекономији	16
Инфлација	8
Незапосленост	6

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ ОЦЕЊИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: Економска наука: развој, принципи и методи анализе
Трајање модула: 21 час

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање основних знања о развоју економије, принципима, методима и моделима који се користе у економској науци	• дефинише предмет изучавања економије као науке • разликује најрепрезентативније школе економске мисли • наведе основне идеје репрезентативних школа економске мисли • идентификује значај одређених школа економске мисли за развој економске науке • дефинише потребе • наводи различите врсте потреба • доведе у везу неопходност размене добара ради задовољења потреба • дефинише реткост и избор • наведе принципе индивидуалног одлучивања • дефинише опортунитетни трошак • дефинише граничне (маргиналне) промене • препозна утицај подстицаја на понашање људи и друштва • наведе принципе међусобног деловања људи • препозна користи од учешћа у трговини • дефинише тржишну привреду • дефинише тржиште • препозна значај тржишта за организовање економских активности • дефинише појам „тржишни неуспех“ • дефинише појам „екстерналије“ • дефинише појам „тржишна моћ“ • наведе принципе функционисања привреде	• Дефинисање економије као науке • Настанак и развој економске науке (Меркантилизам, Физиократизам, Класична политичка економија, карактеристике Марксове теорије) • Маргиналистичка револуција и неокласична економија • Развој економије у двадесетом веку • Кејнзијанизам и монетаризам • Економија понуде, Теорија рационалних очекивања, Нови кејнзијанци • Потребе – појам и врсте (биолошке, културно-историјске, личне, заједничке, минималне, просечне, луксузне) • Основни принципи економског резонувања • Принципи индивидуалног одлучивања • Интеракције људи у економским активностима • Начин организовања економских активности • Принципи функционисања привреде • Научни метод у економији • Моделирање економских појава • Графички прикази у економији • Економски модели: дијаграм кружног тока и граница производних могућности • Микроекономија и макроекономија	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (21 час) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици Препоруке за реализацију наставе • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

	• дефинише појам „продуктивност“• опише утицај продуктивности на ниво животног стандарда• дефинише инфлацију• препозна негативне последице инфлације• дефинише научни метод• идентификује значај посматрања у примени економског метода• доведе у везу посматрање и претпоставке у примени економског метода• препознаје значај графичких приказа у економији• прикаже шематски дијаграм кружног тока• објасни дијаграм кружног тока• прикаже графички границу производних могућности• идентификује принципе економског резонувања на примеру границе производних могућности• дефинише микроекономију• дефинише макроекономију		

Назив модула: **Понуда, тражња и функционисање тржишта**
 Трајање модула: **33 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање знања о функционисању тржишта	• дефинише понуду и тражњу • дефинише тражену количину добара • прикаже графички криву тражње • прикаже графички криву тржишне тражње (збир тражње појединаца) • разликује променљиве које утичу на тражњу • дефинише понуђену количину добара • прикаже графички криву понуде • прикаже графички криву тржишне понуде (збир понуда свих продаваца) • разликује променљиве које утичу на понуду • дефинише тржишну равнотежу • дефинише равнотежну цену • дефинише равнотежну количину • прикаже графички тржишну равнотежу • објасни закон понуде и тражње • анализира промену тржишне равнотеже • дефинише ценовну еластичност тражње • наведе факторе који утичу на ценовну еластичност тражње • израчуна ценовну еластичност тражње • разликује криве тражње на основу њихових еластичности • прикаже графички криве тражње са различитим коефицијентима	• Тржишта и конкуренција • Тражња – појам • Крива тражње • Променљиве које утичу на тражњу: доходак, цена, укус, очекивања, број купаца • Понуда – појам • Крива понуде • Променљиве које утичу на понуду: цена добра, цена инпута, технологија, очекивања, број продаваца • Равнотежна цена и промена равнотеже • Тржишна равнотежа, вишак добара, мањак добара • Закон понуде и тражње • Анализа промене тржишне равнотеже • Еластичност тражње – појам • Ценовна еластичност тражње и њене детерминанте • Израчунавање ценовне еластичности тражње • Разноврсност кривих тражње • Укупни приход и ценовна еластичност тражње • Доходна еластичност тражње • Унакрсна еластичност тражње • Еластичност понуде – појам • Ценовна еластичност понуде и њене детерминанте • Израчунавање ценовне еластичности понуде • Разноврсност кривих понуде	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (33 часа) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици Препоруке за реализацију наставе • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак • тест практичних вештина

	еластичности • дефинише укупан приход• објасни промену укупног прихода услед промене цена у зависности од еластичности тражње• дефинише доходну еластичност тражње• дефинише унакрсну еластичност тражње• дефинише ценовну еластичност понуде• наведе факторе који утичу на ценовну еластичност понуде• израчуна ценовну еластичност понуде• прикаже графички криве понуде са различитим коефицијентима еластичности		

Назив модула:

Трошкови производње

Трајање модула:

18 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање основних знања о трошковима предузећа	• дефинише појам трошкова• разликује експлицитне и имплицитне трошкове• разликује економски профит и рачуноводствени профит• дефинише производну функцију• дефинише маргинални производ• дефинише опадајући маргинални производ• разликује фиксне и варијабилне трошкове• разликује укупне и просечне трошкове• дефинише маргинални трошак• прикаже графички криве просечних трошкова и маргиналног трошка• разликује трошкове на кратки и дуги рок	• Трошкови производње - појам• Експлицитни и имплицитни трошкови• Профит – појам• Економски и рачуноводствени профит• Производња и трошкови• Производна функција• Крива укупног трошка• Врсте трошкова• Фиксни и варијабилни трошкови• Укупни, просечни и маргинални трошак• Трошковне криве• Трошкови на кратки и дуги рок	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (18 часова) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици Препоруке за реализацију наставе • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат)• Користити презентације• Користити шеме Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода• усмено излагање• тестове знања• активност на часу• домаћи задатак

Назив модула: **Тржишне структуре и понашање предузећа**
 Трајање модула: **24 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање основних знања о понашању предузећа у различитим тржишним структурама	• дефинише различита тржишна стања • наведе карактеристике конкурентног тржишта • идентификује приход конкурентног предузећа • објасни максимирање профита конкурентног предузећа • представи графички криву понуде конкурентног предузећа • објасни када предузеће одлучује да обустави производњу • објасни када предузеће одлучује да излази са тржишта • објасни када ће предузеће ући на тржиште • прикаже графички профит конкурентног предузећа • представи графички криву тржишне понуде • препозна како тржиште реагује на промену тражње • опише дугорочну равнотежу на конкурентном тржишту • наведе карактеристике монополског тржишта • препозна основне узроке баријера уласку на тржиште • препозна како монополиста доноси одлуке о производњи и ценама (како максимира профит) • наведе особености олигополске тржишне структуре • препозна како олигополиста доноси одлуке о производњи и ценама • наведе карактеристике монополистичке конкуренције • препозна како монополистички конкурентно предузеће максимизира профит	• Тржишна структура – појам и врсте • Конкурентно тржиште • Приход • Просечни и маргинални приход • Максимизација профита и крива понуде конкурентног предузећа • Краткорочна одлука о обустављању производње • Дугорочна одлука предузећа о уласку на тржиште или изласку са њега • Крива тржишне понуде на конкурентном тржишту • Промена тражње на конкурентном тржишту • Дугорочна равнотежа на конкурентном тржишту • Монополско тржиште • Баријере уласку • Приход и профит монополског предузећа • Олигопол – појам и врсте • Равнотежа олигопола • Монополистичка конкуренција • Равнотежа на тржишту монополистичке конкуренције	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (24 часа) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици Препоруке за реализацију наставе • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат) • Користити презентације • Користити шеме Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Назив модула:
Трајање модула:

Тржишта фактора производње и функционална расподела доходака
15 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање знања о тржиштима фактора производње и функционалној расподели дохотка	• дефинише факторе производње• препозна карактер тражње за факторима производње• препозна специфичности тражње и понуде рада• дефинише маргинални производ рада• израчуна вредност маргиналног производа рада• опише како се успоставља равнотежа на тржишту рада• дефинише појам капитал• препозна како се успоставља равнотежа на осталим тржиштима• објасни функционалну расподелу дохотка	• Фактори производње (рад, земља, капитал)• Тражња за радом и понуда рада• Производна функција и маргинални производ рада• Вредност маргиналног производа рада и тражња за радом• Равнотежа на тржишту рада• Остали фактори производње – земља и капитал• Равнотежа на осталим тржиштима• Функционална расподела дохотка (наднице, профити, ренте)	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (15 часова) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици Препоруке за реализацију наставе • Модул се реализује кроз методе активно орјентисане наставе (препоручене методе: грудва снега, галеријска шетња, плакат)• Користити презентације• Користити шеме Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода• усмено излагање• тестове знања• активност на часу• домаћи задатак• тест практичних вештина